

Nemcsak jogaik, hanem kötelezettségeik is vannak a kártérítést igénylő gazdáknak

Rögös az út vadkárügyben

Legjobb esetben a vadkárok felét jelentik be a károsult gazdák a bürokratikus kártérítési eljárás miatt. Hadnagy Lehel, a csíki Szilos Vadászegyesület vezetője arra hívta fel a figyelmet, a kártérítést igénylőknek nem csak jogaik, kötelezettségeik is vannak.

Sok kárt okoznak a vaddisznók is, mégsem jelentik a gazdák

A vadkár témája rendszerint akkor kerül szóba, amikor már tényleges kárról van szó, és a pórul járt gazdák azt szeretnék megtudni, mit tehetnek a kártérítés elnyeréséért. Jóval kevesebb szó esik viszont arról, hogy a gazdáknak mit kell tenniük területeik és állataik védelmében. A több csíki terület vadgazdálkodásáért felelős Szilos Vadászegyesület igazgatója, Hadnagy Lehel tájékoztatása szerint két törvény szabályozza a vadállatok okozta károk megtérítését: a 2006-ból származó 407-es vadászati és vadállomány-védelmi törvény, illetve az 1679-es számú miniszteri rendelet 2008-ból. Ezek értelmében a vadkárok megtérítése az államot, a felelős vadászegyesületet és a gazdát egyaránt terheli. Amennyiben szigorúan védett állatfajok – medve, farkas, hiúz, vadmacska, hód – okozták a kárt, az államnak kell kárpótolnia a gazdát. Szintén az állam fizet, ha a vadászható állatfajok okozta károkról bebizonyosodik, hogy annak elkerüléséért a gazda és a vadásztársulat mindent megtett. Ha a vadászegyesület mulasztotta el kötelezettségeit, akkor neki kell a kárt megfizetnie, ha a gazda a hibás, akkor ő marad a kárvallott.

A gazda kötelezettségei

A törvényi szabályozást ismeretve, a szakember elmondta: a növénytermesztők esetében az a terület, amelyen kárt okoztak a vadak – és amire kártérítést kérnek –, a kérelmező tulajdonát kell képezze, illetve bérleti szerződést kell felmutatni, ha nem a károsult a területtulajdonos. Amennyiben egy erdőrész a medve által meghántott fatörzsek miatt szárad ki, a kárrendezéshez erdészeti ütemterv szükséges. A törvény azt is előírja, hogy még a vadkár bekövetkezése előtt írásban kell értesíteni az illetékes vadásztársulatot, hogy az adott területen például vaddisznók jelentek meg, és kárt

okozhatnak. De önmagában ez sem elég, ugyanis a törvény előírja, hogy a terület védelmét a gazda kell biztosítsa megfelelő kerítéssel, vagy különböző vadriasztó vegyi anyagokkal.

Nemcsak a növénytermesztőknek, hanem az állattartóknak is előírják kötelezettségeiket, amennyiben kártérítést igényelnek: az állatállományuk szerepelnie kell az állat-egészségügyi rendszerben, illetve biztosítani kell őrzésüket a legelőn. Hadnagy Lehel kiemelte, hogy csak a kijelölt legelőtessen bekövetkezett károk téríthetők meg. Ha az állatokat behajtják az erdőbe, és ott támad rájuk a medve, akkor nem igényelhető kártérítés. Ha szükséges az erdős részen való áthajtás, ahhoz az erdőt kezelő erdészeti hivatal engedélye is kell. Az állatokat éjszakára védett helyen kell tartani, és pásztorkutyákkal őriztetni.

Hadnagy Lehel arra is kitért, hogy a villanypásztor a leghatékonyabb, ami Csíkszéken kevésbé elterjedt, mint Háromszéken. Meglátása szerint ez oldja meg legjobban a problémát: vadállatokról lévén szó, a fa- és drótkerítés nem jelent tartós védelmet. A törvény által engedélyezett vegyi anyagokkal is lehet próbálkozni, amihez követni kell a használati utasítást, és a módszert megfelelő időközönként kell alkalmazni.

A vadásztársulatok feladata

A törvény kötelezettségeket ró a vadásztársulatokra is. Többek között feladatuk a vadászterületükön a kilövési kvóta teljesítése és a vadállomány takarmányozása, hogy az állatokat az erdőben tartsák. A vadászok feladata, hogy kiszálljanak a vadkárt bejelentő gazda területére és levadásszák a károkat okozó egyedeket. Ha a magasabb szaporulat miatt már a vadászszeton vége előtt megvalósítják

a kilövési kvótát, újat kell kérni. A vadászegyesület igazgatója rámutatott, nem könnyű eleget tenni ezeknek az előírásoknak. Megtörtént már, hogy egy éjszakai helyszíni szemle alatt nem jöttek a vadak a megfigyelt területre, de miután a vadászok elmentek, hajnalban mégis kárt okozott a vadállat. A vadak etetése sem jelent teljes megoldást, hiszen a szórókon elfogyasztott takarmány után a távolabbi kukoricaparcellákat is megdézsmálhatja a vaddisznó.

A csíki vadászterületeken vaddisznók okozzák a legtöbb kárt, amiről számos bejelentés érkezik, de sokan mégsem élnek ezzel a lehetőséggel. A gazdák többnyire jelentik, ha medve vagy farkas támadt az állataikra, de kevesen tudják, hogy a medve által meghántott fák után is igényelhető kártérítés. Habár erre nincs helyi precedens, a vadgazda szerint a hódok által elárasztott területek tulajdonosai is igényelhetnek állami kárpótlást. Mint ahogy azzal a lehető-

nélkül elvesztegetett napot jelent – magyarázza Hadnagy Lehel. A szakember szerint a miniszteriumban nem látnak valós képet a vadkárokról, legjobb esetben is csak a károk feléről tudnak.

De nemcsak a gazdák kártérítése hosszas folyamat, hanem – amióta felfüggesztették a medvék vadászását – egy-egy problémás nagyvad kilövési engedélyének megszerzése is. Tavaly augusztusban emberre támadó medvére kért a vadásztársulat kilövési engedélyt, de mivel két napra rá egy új törvénnyel megváltoztatták a kérelmezés menetét, a csíki kérelmet formai hibákra hivatkozva visszadobták. Az újra elküldött kérelemre Hadnagy Lehel végül december 12-én kapott választ, illetve engedélyt a medve kilövésére, holott ilyen esetben helyben és gyorsan kellene dönteni.

Az utóbbi időben egyre nagyobb visszhangot keltő medvekárook csökkentésére egy ésszerű vadászati rendszert kellene kialakítani a szakember szerint. „Mivel a medvének az emberen kívül nincs természetes ellensége, elengedhetetlen a populáció mesterséges szabályozása. Főként annak tükrében, hogy a városokban beszkott medvék bocsáikkal is visszajárnak a szemetesekhez. Azok a bocsok, amelyek meg sem kóstolták a vadéleletet, számukra az első számú élelemforrás a szemetes lesz, és ezt öröklük saját bocsáik. Ha ez így folytatódik, egyértelmű, hogy egyre több lesz a konfliktus” – magyarázta. Hadnagy Lehel nem drasztikus megoldást vár annak érdekében, hogy a jelenleg hivatalosan elfogadott mintegy 6400 állatot számláló medvepopulációt két év alatt az ideális 4000 állatra csökkentsék, de azokban a régiókban, ahol nagyon elszaporodtak, illetve kárt okoznak a nagyvadak, ott szerinte mindenképp lépni kell.

KÖMÉNY KAMILLA

„A nehezen átlátható bürokrácia miatt sokan nem élnek a kárbejelentés lehetőségével. Nemcsak a sok papírmunka tartja távol a gazdákat, hanem a hosszas ügyintézési folyamat is, hiszen két napba is beletelik, mire minden papír a helyére kerül, és a helyszínelés megtörténik. Ez nyáron két munka nélkül elvesztegetett napot jelent”

Ha az előírások betartása ellenére is megtörténik a vadkár, a kötelezettségeket – ahol erre lehetőség van – iratokkal is szükséges bizonyítani. A kárbejelentés után a vadkárt egy szakmai bizottság méri fel, amelynek a helyi önkormányzat mellett a környezetvédelmi igazgatóság és az erdészeti őrség egy-egy munkatársa a tagja. Az előírás szerint az illetékes vadásztársulat is jelen lehet, de a bizottság nélkülük is hozhat döntést a kárrendezésről. A kárfelmérés során jegyzőkönyvbe veszik, hol és mikor történt a kár, milyen növényi kultúrában vagy haszonállatban tett kárt a vad, és milyen vadállat okozta. A bizottság szakemberei bejelölik, hogy a kötelezettségekből melyik fél minek tett eleget, a kár becsült értékét, és hogy kit terhel a felelősség.

séggel sem élnek a gazdák, hogy a tyúkudvarba bejáró róka pusztítását jelentsék, hiszen erre is lehetne kártérítést kérni. Ha nem külterületen következik be a kár, ilyen esetben a vadásztársulat csak akkor léphet közbe, ha erre vonatkozó szerződése van a helyi önkormányzattal. De ugyanez érvényes medvére is, ha a nagyvad belterületen, a gazdák portáján garázdálkodik.

Bürokratikus a rendszer

„A nehezen átlátható bürokrácia miatt sokan nem élnek a kárbejelentés lehetőségével. Nemcsak a sok papírmunka tartja távol a gazdákat, hanem a hosszas ügyintézési folyamat is, hiszen két napba is beletelik, mire minden papír a helyére kerül, és a helyszínelés megtörténik. Ez nyáron két munka